

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКА, ЕЛЕКТРОНІКА,
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

ФЕЕ: 2016

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 18–22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

**Дослідження коефіцієнта поглинання світла у монокристалах
сполук $\text{Ag}_{0.95}\text{Cu}_{0.05}\text{GaGe}_3\text{Se}_8$, $\text{AgGa}_{0.95}\text{In}_{0.05}\text{Ge}_3\text{Se}_8$ та
 $\text{AgGaGe}_{2.85}\text{Sn}_{0.15}\text{Se}_8$**

Кримусь А.С., аспірант; Мирончук Г.Л., доцент;
Кльоц О.М., студент; Каплявка К.В., студент
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк

Розвиток електроніки вимагає створення нових дешевих кристалічних сполук з регульованими властивостями. Анізотропні сполуки з широкими вікнами пропускання можуть бути перспективними для використання у оптоелектроніці та нелінійній оптиці. Одним з таких матеріалів є халькогенідний монокристал $\text{AgGaGe}_3\text{Se}_8$. Додавання домішок у кристал $\text{AgGaGe}_3\text{Se}_8$ дозволяє ціленапрявлено змінювати його властивості [1].

У роботі досліджено спектральний розподіл коефіцієнта поглинання монокристалів тетравної фази $\text{AgGaGe}_3\text{Se}_8$, легованої атомами Cu, In, Sn у діапазоні температур 100 – 300 К. За значенням енергії кванта світла в області краю поглинання при $\alpha=160 \text{ см}^{-1}$ оцінена ширина забороненої зони.

Дослідження показали, що в температурному інтервалі 100 – 300 К ширина забороненої зони практично лінійно змінюється з температурою. Розрахований термічний коефіцієнт зміни ширини забороненої (dE_g/dT) зони становить $-(8.5 - 9.5) \cdot 10^{-4} \text{ еВ/К}$.

Край поглинання світла у всіх досліджуваних кристалах добре описується експоненційною залежністю. Апроксимація спектрів поглинання за формулою Урбаха [2] дозволила отримати значення енергії Урбаха (E_U), координати точки збіжності $\ln(\alpha)=f(h\nu, T)$ (α_0 і E_0) для досліджуваних сполук. Експериментально встановлене зростання E_U при збільшенні температури кристалів від 100 до 300 К.

Розраховано значення сили електрон-фононої взаємодії (g), яке дорівнює 1.04, 1.06 та 1.08 для кристалів легованих Cu, In та Sn відповідно, що є типовим для кристалів, що мають дефекти стехіометрії у катіонних підрешітках.

1. I.V. Kityk, A.O. Fedorchuk, P., et al., *Mater. Lett.* **107** (2013).
2. F. Urbach, *Phys. Rev.* **92** (1953).